

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування

здобувачів вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

які навчаються за освітньо-професійною програмою

«Середня освіта (Хімія)»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено у січні 2021 року. Учасники анкетування – здобувачі вищої освіти 1 – 4 курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Середня освіта (Хімія)». Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 9 запитань стосовно змісту освітньо-наукових програм. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих.

Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою, в розрізі років навчання здобувачів вищої освіти.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 15 здобувачів вищої освіти 1 – 4 курсів, що складає 78,9% від загальної кількості студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Хімія)».

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Середня освіта (Хімія)»
здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	93,3	6,7
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	93,3	6,7
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	6,7	93,3
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	-	100
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	100	-

Аналізуючи відповіді здобувачів освіти на питання анкети щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням, слід зазначити, що всі респонденти дали позитивну відповідь, що є підтвердженням високої якості змістової складової освітньої програми. 93,3% опитаних студентів вважають достатнім обсяг практичної підготовки, також відзначили відсутність порушення логіки викладання дисциплін. Усі респонденти вказали на відсутність дублювання змісту навчальних

дисциплін за освітньою програмою. На запитання «Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?» позитивну відповідь дали 93,3% опитаних студентів.

Здобувачі вищої освіти в процесі опитування надали свої пропозиції щодо формування індивідуальних траєкторій навчання. Дисципліни, якими б студенти бажали доповнити освітню програму: «Психологія», збільшити кількість профільних дисциплін, практичної підготовки. Дисципліни, які б студенти бажали вилучити: «Фізична хімія», «Фізична культура», дисципліни, що вивчались у школі.

За результатами опитування рекомендовано розглянути доцільність запровадження пропозицій, висловлених здобувачами вищої освіти.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 18 здобувачів вищої освіти 1 – 4 курсів, що складає 94,7% від загальної кількості студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Хімія)».

Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти ще недостатньо поінформовані про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми, а також недостатньо залучені до цих процесів. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 83,3% респондентів, частково погодились – 16,7% опитаних. Також 88,8 % опитаних здобувачів вищої освіти згодні з тим, що мають можливість вільно обирати вибіркові навчальні дисципліни, 11,1% частково з цим згодні. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються, 66,7% опитаних студентів, 27,8% частково з цим погоджуються, 5,5% вважають, що не мають такої можливості. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів цілком згодні 38,9% опитаних здобувачів, частково згодні 22,2%, не згодні – 38,9%. Такі результати свідчать про те, що рівень залученості здобувачів вищої освіти до процесів забезпечення якості освіти та інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань, підвищився, проте ще залишається на недостатньому рівні.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що 83,3% респондентів вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими, 16,7% опитаних студентів частково згодні з цим твердженням. 77,8% опитаних здобувачів зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 22,2% студентів. 72,3% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук швидко, 27,8% згодні частково. 77,8% відмітили, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі, які вони не розуміли, 16,7% частково згодні з цією думкою, 5,5% не згодні. 88,9% опитаних здобувачів указали, що під

час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим, 11,1% респондентів з цим згодні частково.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що 88,9% опитаних здобувачів вищої освіти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, а також добре організованими та підготовленими до занять, 11,1% опитаних студентів частково згодні з цією думкою. 83,3% опитаних здобувачів зазначили, що викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання, 16,7% частково з цим згодні.

Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про підвищення рівня комунікації викладачів зі здобувачами вищої освіти. Так, 72,2% респондентів вказали, що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність, 27,8% частково з цим згодні. 77,8% опитаних здобувачів зазначили, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми, 22,2% частково з цим згодні. 66,7% студентів вказали, що частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою, 27,8% частково з цим згодні, 5,5% не згодні. Вважають, що методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім 72,2% опитаних здобувачів, 27,8% частково з цим згодні. Необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу вважають доступними 88,9% респондентів, частково з цим згодні 11,1% опитаних. Розклад занять вважають ефективним та зручним 83,3% респондентів, 16,7% частково з цим згодні. 83,3% опитаних здобувачів цілком згодні з твердженням, що у випадку будь-яких змін у навчальному процесі чи викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету, 16,7% респондентів частково з цим згодні. Усі опитані здобувачі вважають, що навчання за освітньої програмою належним чином готує їх до сучасної кар'єри за обраною спеціальністю.

Слід зазначити високу поінформованість здобувачів вищої освіти щодо порядку перескладання заліків іспитів (94,5% здобувачів ознайомлені, 5,5% – частково ознайомлені). Проте, слід зазначити підвищення рівня поінформованості студентів щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів (72,2% здобувачів ознайомлені, 16,7% – частково ознайомлені, 11,1% – не ознайомлені); щодо процедур реагування університету на порушення академічної доброчесності (66,6% здобувачів ознайомлені, 16,7% – частково ознайомлені, 16,7% – не ознайомлені); процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті (72,2% здобувачів ознайомлені, 11,1% – частково ознайомлені, 16,7% – не ознайомлені); слабку поінформованість щодо роботи психологічної служби університету (61,1% здобувачів ознайомлені, 22,2% – частково ознайомлені, 16,7% – не ознайомлені).

Серед сильних сторін університету здобувачі вищої освіти відмітили: професіоналізм, компетентність і кваліфікацію викладачів, якісне проведення занять рівень комунікації з викладачами, методика складання іспитів, ставлення викладачів до студентів.

До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли: матеріально-технічне забезпечення, опалення.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти щодо
 - порядку оскарження результатів заліків, іспитів;
 - процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності;
 - процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті;
 - роботи психологічної служби університету.
2. Сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.

Результати опитування за анкетой «Якість викладання» доведені до відома декану факультету, а також до кожного викладача.

За результатами анкетування сформовано такі рекомендації:

- на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри», їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни;
- звернути увагу викладачів, що іноді має місце таке порушення академічної доброчесності з боку студентів як списування; з
- вернути увагу викладачів на неприпустимість зневажливого ставлення до студентів;
- провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання.

Результати оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей здобувачів вищої освіти

У першому семестрі 2020-21 н.р. студенти 4-го курсу проходили педагогічну практику у закладах ЗСО м. Одеси та Одеської області, по закінченню якої вчителі закладів ЗСО оцінили рівень сформованості професійних компетентностей здобувачів вищої освіти. Оцінювання здійснювалось за чотирибальною шкалою:

5 - високий, оптимальний

4 - гарний, достатній

3 - задовільний, посередній

2 - незадовільний, дуже слабкий

Узагальнені результати представлено в табл.2

Таблиця 2

Рівень сформованості професійних компетентностей здобувачів вищої освіти ОП «Середня освіта (Хімія)»

	Складники професійних компетентностей	Рівень сформованості
1	Знання з хімії	4,2
2	Знання з теорії і методики навчання хімії	4,6
3	Знання з психолого-педагогічних дисциплін	4,8
4	Здатність підготувати і провести урок	4,6
5	Уміння визначати й обґрунтовувати цілі, зміст уроків, вибір методів і засобів навчання	4,6
6	Уміння скласти конспекти і розгорнуті плани уроків, прояв при цьому самостійності	4,4
7	Уміння ефективно керувати навчальним процесом на уроці	4,6

8	Уміння використовувати в процесі навчання інформаційні технології	4,6
9	Уміння аналізувати відвідані уроки, позакласні заходи, що проводяться однокурсниками	4
10	Уміння аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку, позакласного заходу і вносити необхідні корективи	4
11	Уміння правильно визначати виховні завдання, знаходити ефективні способи їх вирішення з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів	4,8
12	Уміння вивчати особистість учня (класний колектив)	5
13	Уміння складати план-конспект позакласних заходів	4,6
14	Культура мовлення	4,6
15	Уміння встановити контакт з учнями	5
16	Організаторські здібності	4,8
17	Самостійність, творчий підхід	4,4
18	Володіння вміннями і навичками самоорганізації	4,8
19	Педагогічний такт, педагогічна культура	4,8
20	Готовність до педагогічної діяльності	4,8

Результати оцінювання вчителями ЗЗСО свідчать про достатньо високий рівень підготовки здобувачів вищої освіти за ОП «Середня освіта (Хімія)». Проте слід звернути увагу на опанування студентами таких складників професійних компетентностей як знання з хімії, уміння аналізувати відвідані уроки, позакласні заходи, що проводяться однокурсниками, уміння аналізувати власну діяльність, оцінювати результативність проведеного уроку, позакласного заходу і вносити необхідні корективи. В цьому аспекті цілком доцільним вбачається введення в ОП (2020р.) навчальної дисципліни «Теоретичні основи шкільної хімічної освіти». Рекомендується під час викладання дисциплін психолого-педагогічного циклу та циклу методики викладання та практичної підготовки ширше використовувати мікровикладання, аналіз та самоаналіз проведених фрагментів уроків, під час навчальної (адаптаційної) та виробничої (педагогічної) практики обов'язково залучати студентів до аналізу проведених уроків та виховних заходів.

Результати опитування здобувачів вищої освіти, вчителів ЗЗСО щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана факультету хімії та фармації, гаранта освітньої програми «Середня освіта (Хімія)» для обговорення на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Керівник Центру забезпечення
якості освіти ОНУ імені І.І. Мечникова

І.П. Анненкова